

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ**

ОПОДАТКУВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до практичних занять та самостійної роботи
для здобувачів вищої освіти освітнього ступеню «магістр»
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
за ОПІ «Фіскальне адміністрування та митна справа»
всіх форм навчання**

Обговорено і рекомендовано на
засіданні кафедри бухгалтерського
обліку, оподаткування та аудиту
Протокол № 8
від 13.01.2020 року

ЧЕРНІГІВ ЧНТУ 2020

Оподаткування зовнішньоекономічної діяльності: Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи для здобувачів вищої освіти освітнього ступеню «магістр» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за ОПП «Фіскальне адміністрування та митна справа» всіх форм навчання / Укладачі: Гливенко В.В., Клименко Т.В. – Чернігів: ЧНТУ, 2020. – 36 с.

Укладачі: **ГЛИВЕНКО Валентина Василівна**, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

КЛИМЕНКО Тетяна Вікторівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

Відповідальний за випуск: **ЮРЧЕНКО Марина Євгенівна**,
завідувач кафедри бухгалтерського обліку,
оподаткування та аудиту,
кандидат фізико-математичних наук, доцент

Рецензент: **ГОГОЛЬ Тетяна Анатоліївна**, доктор економічних наук, професор, професор кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

ЗМІСТ

1. Загальні положення.....	4
2. Зміст дисципліни «Оподаткування зовнішньоекономічної діяльності».....	5
2.1. Тема 1. Основи здійснення ЗЕД в Україні та її державне регулювання.....	5
2.2. Тема 2. Поняття, види мита та його застосування при різних митних режимах.....	8
2.3. Тема 3. Індикативні ціни та ціноутворення в ЗЕД.....	10
2.4. Тема 4. Митний тариф України.....	12
2.5. Тема 5. Особливості стягнення ПДВ та акцизного податку при здійсненні ЗЕД.....	14
2.6. Тема 6. Оподаткування експортно-імпортних операцій.....	17
2.7. Тема 7. Оподаткування бартерних операцій.....	20
2.8. Тема 8. Оподаткування операцій з давальницькою сировиною.....	23
2.9. Тема 9. Уникнення подвійного оподаткування.....	25
2.10. Тема 10. Особливості оподаткування доходів фізичних осіб від здійснення ЗЕД.....	26
3. Зміст практичних завдань і приклади їх розв'язання.....	28
4. Перелік питань до семестрового контролю.....	33
5. Список рекомендованої літератури.....	35

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Метою викладання навчальної дисципліни «Оподаткування зовнішньоекономічної діяльності» є формування у здобувачів вищої освіти системи знань з теоретичних і практичних аспектів оподаткування зовнішньоекономічних операцій юридичних та фізичних осіб.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Оподаткування ЗЕД» є:

- розуміння сутності податків у системі фінансових інструментів регулювання зовнішньоекономічної діяльності;
- опанування методики визначення митної вартості товарів;
- набуття практичних навичок розрахунку митних платежів, що стягуються при перетині митного кордону України товарів та транспортних засобів;
- вивчення особливостей оподаткування різних видів зовнішньоекономічних операцій.

У результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен **знати:**

- види податків та інших платежів, що стягуються при перетині митного кордону України;
- поняття та методи визначення митної вартості товарів;
- особливості оподаткування різних видів зовнішньоекономічних операцій юридичних осіб;
- особливості оподаткування доходів фізичних осіб, одержаних ними від здійснення зовнішньоекономічних операцій.

вміти:

- використовувати інформацію митної декларації для нарахування митних платежів;
- розрахувати суми податків залежно від виду господарської операції.

2. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ «ОПОДАТКУВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

2.1. Тема 1. Основи здійснення ЗЕД в Україні та її державне регулювання

Поняття зовнішньоекономічної діяльності та її види. Тарифні та нетарифні методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Квотування та ліцензування зовнішньоекономічної діяльності. Валютне регулювання ЗЕД в Україні.

Ключові терміни:

Зовнішньоекономічна діяльність – діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, побудована на взаємовідносинах між ними, що має місце як на території України, так і за її межами.

Заходи нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності – не пов'язані із застосуванням мита до товарів, що переміщуються через митний кордон України, встановлені відповідно до закону заборони та/або обмеження, спрямовані на захист внутрішнього ринку, громадського порядку та безпеки, суспільної моралі, на охорону здоров'я та життя людей і тварин, охорону навколишнього природного середовища, захист прав споживачів товарів, що ввозяться в Україну, а також на охорону національної культурної та історичної спадщини.

Заходи офіційного контролю – фітосанітарний контроль, ветеринарно-санітарний контроль, державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин, що проводяться згідно із законодавством України.

Іноземні суб'єкти господарської діяльності – суб'єкти господарської діяльності, що мають постійне місцезнаходження або постійне місце проживання за межами України.

Експортна (імпортна) квота – граничний обсяг певної категорії товарів, який дозволено експортувати з території України (імпортувати на територію України) протягом встановленого строку та який визначається у натуральних чи вартісних одиницях.

Експортна (імпортна) ліцензія – належним чином оформлене право на експорт (імпорт) протягом встановленого строку певних товарів або валютних коштів з метою інвестицій та кредитування.

Демпінг – ввезення на митну територію країни імпорту товару за ціною, нижчою від порівнянної ціни на подібний товар у країні експорту, яке заподіює шкоду національному товаровиробнику подібного товару.

Іноземна валюта: 1) валюта готівкою, грошові знаки (банкноти, білети державної скарбниці, монети), що знаходяться в обігу і є законним платіжним засобом на території відповідної іноземної держави, а також вилучені або ті, що вилучаються з обігу, але підлягають обміну на грошові знаки, які знаходяться в обігу; 2) платіжні документи у грошових одиницях іноземних держав та міжнародних розрахункових одиницях; 3) кошти у грошових одиницях іноземних держав, міжнародних розрахункових одиницях та у діючій на території України

валюти з вільною конверсією, які знаходяться на рахунках та вкладах у банківсько-кредитних установах на території України та за її межами.

Курсова різниця – різниця між оцінками однакової кількості одиниць іноземної валюти при різних валютних курсах.

Зовнішньоекономічний договір (контракт) – домовленість двох або більше суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та їх іноземних контрагентів, спрямована на встановлення, зміну або припинення їх взаємних прав та обов'язків у зовнішньоекономічній діяльності;

Контрольні запитання:

1. Охарактеризуйте принципи здійснення ЗЕД.
2. На яких принципах ґрунтується регулювання ЗЕД?
3. З якою метою здійснюється регулювання ЗЕД?
4. Назвіть органи державного регулювання ЗЕД.
5. У чому сутність тарифного регулювання ЗЕД?
6. Охарактеризуйте особливості нетарифного регулювання ЗЕД.
7. Які правові режими застосовуються для іноземних суб'єктів господарської діяльності?

Тести для самоконтролю:

1. Які є види експортно-імпортних ліцензій ?
 - а) глобальна;
 - б) генеральна;
 - в) закрита.
2. Які є види квот?
 - а) спеціальна;
 - б) разова;
 - в) групова.
3. На кожний вид товару може встановлюватися:
 - а) не більше двох квот;
 - б) лише одна;
 - в) може бути кілька.
4. Кількісне або вартісне обмеження експорту чи імпорту, що вводиться на певний строк на окремі товари і послуги, щодо окремих країн і їх груп, це:
 - а) ліцензування;
 - б) антидемпінгове обмеження;
 - в) квотування.
5. Цінові преференції – це захід виду регулювання:
 - а) митного;
 - б) тарифного;

- в) нетарифного;
- г) митно-тарифного.

6. Встановлення вимог до якості товару відноситься до:

- а) технічних бар'єрів;
- б) добровільного обмеження експорту;
- в) антидемпінгових процедур.

7. Шляхом визначення мінімальної різниці в цінах, на яку товари і послуги імпорту повинні бути нижче цін національних виробників, встановлюються:

- а) експортні субсидії;
- б) цінові преференції;
- в) антидемпінгові процедури.

8. Система письмових дозволів на експорт чи імпорт – це:

- а) ліцензування;
- б) квотування;
- в) добровільне обмеження експорту.

Теми рефератів:

1. Особливості укладання зовнішньоекономічних договорів (контрактів).
2. Придбання іноземної валюти юридичними та фізичними особами для здійснення торгівельних і неторгівельних операцій.

Нормативні документи:

1. Про зовнішньоекономічну діяльність [Електронний ресурс] : [Закон від 21.06.1991 № 959-ХІІ] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12> (в редакції від 07.02.2019)
2. Про валюту і валютні операції [Електронний ресурс] : [Закон від 21.06.2018 №2473-VIII] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19> (введений в дію 07.02.2019).
3. Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів) [Електронний ресурс] : [Наказ від 06.09.2001 № 201] / Міністерство економіки та з питань європейської інтеграції. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0833-01> (в редакції від 13.08.2013).

2.2. Тема 2. Поняття, види мита та його застосування при різних митних режимах

Поняття мита та його види. Мита, що застосовуються з метою захисту економічних інтересів України. Поняття та види митних режимів. Порядок нарахування та сплати мита залежно від обраного митного режиму. Методи визначення митної вартості товару.

Ключові терміни:

Митне регулювання – регулювання питань, пов'язаних із встановленням мит та інших податків, що справляються при переміщенні товарів через митний кордон України, процедурами митного контролю, організацією діяльності органів митного контролю України.

Митний режим – комплекс взаємопов'язаних правових норм, що відповідно до заявленої мети переміщення товарів через митний кордон України визначають митну процедуру щодо цих товарів, їх правовий статус, умови оподаткування і обумовлюють їх використання після митного оформлення.

Пропуск товарів через митний кордон України – надання органом доходів і зборів відповідній особі дозволу на переміщення товарів через митний кордон України з урахуванням заявленої мети такого переміщення.

Митне оформлення – виконання митних формальностей, необхідних для випуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення.

Митною вартістю товарів, які переміщуються через митний кордон України, є вартість товарів, що використовується для митних цілей, яка базується на ціні, що фактично сплачена або підлягає сплаті за ці товари.

Митні платежі – податки, що відповідно до цього Кодексу або митного законодавства справляються під час переміщення або у зв'язку з переміщенням товарів через митний кордон України та контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи.

Умовне звільнення від оподаткування митними платежами – звільнення від сплати нарахованого податкового зобов'язання у разі поміщення товарів у митні режими, що передбачають звільнення від оподаткування митними платежами за умови дотримання вимог митного режиму.

Митна декларація – заява встановленої форми, в якій особою зазначено митну процедуру, що підлягає застосуванню до товарів, та передбачені законодавством відомості про товари, умови і способи їх переміщення через митний кордон України та щодо нарахування митних платежів, необхідних для застосування цієї процедури.

Товар – будь-яка продукція, послуги, роботи, права інтелектуальної власності та інші немайнові права, призначені для продажу (оплатної передачі).

Контрольні запитання:

1. Назвіть нормативно-правові акти, що регулюють встановлення і застосування ставок мита.
2. Яку роль відіграє мито при здійсненні зовнішньоекономічних операцій?

3. Які існують види мита в Україні?
4. З якою метою встановлюються спеціальні види мита?
5. Що таке митний режим та які є його види?
6. Що являють собою режими імпорту та реімпорту?
7. Які митні платежі сплачуються при режимах імпорту та реімпорту?
8. У чому полягає сутність режимів експорту та реекспорту?
9. Які митні платежі сплачуються при режимах експорту та реекспорту?
10. При яких митних режимах застосовується умовне або повне звільнення від митних платежів?

Тести для самоконтролю:

1. Ставки мита в Україні встановлюються:

- а) Митним кодексом України;
- б) Законом України «Про єдиний митний тариф»;
- в) Законом України «Про єдиний митний збір».

2. Існують такі види мита:

- а) групове;
- б) специфічне;
- в) генеральне;
- г) індивідуальне.

3. З метою захисту економічних інтересів України можуть встановлюватись такі види мита;

- а) адвалерне;
- б) спеціальне;
- в) компенсаційне.

4. Компенсаційне мито – це:

- а) захід у відповідь на тариф, який застосовував торговий партнер;
- б) податок, введений проти впливу субсидованого експорту;
- в) захід у відповідь на демпінг;
- г) усі вищезазначені пункти.

5. Мито, яке встановлене у відсотках до митної вартості, називається:

- а) спеціальне;
- б) специфічне;
- в) адвалерне.

6. Специфічні митні тарифи – це:

- а) мита, які нараховуються у встановленому розмірі на одиницю продукції;
- б) мита, які нараховуються у встановленому розмірі на одиницю вартості продукції;
- в) мита, які стягуються з певних товарів державного споживання.

Теми рефератів:

1. Особливості застосування комбінованих ставок мита в Україні.
2. Захист національних товаровиробників від демпінгового та субсидованого імпорту.

Нормативні документи:

1. Митний кодекс України [Електронний ресурс] : [Кодекс від 13.03.2012 № 4495-VI] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> (в редакції від 25.11.2018).

2. Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту [Електронний ресурс] : [Закон від 22.12.1998 № 330-XIV] / Верховна Рада України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/330-14> (в редакції від 04.10.2018).

3. Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту [Електронний ресурс] : [Закон від 22.12.1998 № 331-XIV] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/331-14> (в редакції від 04.10.2018).

2.3. Тема 3. Індикативні ціни та ціноутворення в ЗЕД.

Поняття ціни та її види. Процес встановлення цін при здійсненні ЗЕД. Декларування зміни ціни та реєстрація ціни. Поняття індикативних цін та їх застосування в ЗЕД.

Ключові терміни:

Ціна – виражений у грошовій формі еквівалент одиниці товару.

Ціноутворення – процес формування та встановлення цін.

Встановлення ціни – затвердження (фіксація) рівня ціни.

Гранична ціна – максимально або мінімально допустимий рівень ціни, який може застосовуватися суб'єктом господарювання.

Декларування зміни ціни та/або реєстрація ціни – інформування суб'єктом господарювання у встановленому порядку органів державного регулювання і контролю (нагляду) та спостереження у сфері ціноутворення про наміри встановлення та застосування ціни, відмінної від поточної.

Знижка (знижувальний коефіцієнт) – зменшення ціни товару виробником (постачальником) під час його продажу (реалізації).

Постачальницько-збутова надбавка (постачальницька винагорода) – сума витрат суб'єкта господарювання, що пов'язані з обігом товару та здійснюються в процесі його продажу (реалізації) під час надходження від виробника (постачальника) на відповідний товарний ринок, та прибутку. Гранична постачальницько-збутова надбавка є її максимально допустимим рівнем, який повинен враховуватися суб'єктом господарювання, що здійснює оптову торгівлю, під час встановлення ціни товару.

Індикативні ціни – ціни на товар, що склалися на відповідний товар на ринку експорту чи імпорту на момент здійснення експортної (імпортної операції) з врахуванням умов поставки і умов здійснення розрахунків, визначених згідно законодавства України.

Контрольні запитання:

1. Що таке «ціна» та які є її види?
2. Що таке «вільні» ціни?
3. Що таке «регульовані» ціни та у яких випадках вони застосовуються?
4. Як визначити норматив рентабельності для суб'єкта господарювання, що займається ЗЕД?
5. Що таке «індикативні» ціни та у яких випадках вони застосовуються?

Тести для самоконтролю:

1. Ціни, що склалися на відповідний товар на ринку експорту чи імпорту на момент здійснення експортної або імпортної операції, називаються:

- а) справедливими;
- б) ринковими;
- в) антимонопольними;
- г) індикативними.

2. Індикативні ціни застосовуються на товари:

- а) будь-які, що експортуються чи імпортуються в межах бартерного контракту;
- б) щодо яких встановлено режим квотування та ліцензування;
- в) щодо яких застосовуються спеціальні імпортні процедури.

3. Гранична ціна – це:

- а) мінімально допустимий рівень ціни, який може застосовуватися суб'єктом господарювання;
- б) максимально допустимий рівень ціни, який може застосовуватися суб'єктом господарювання;
- в) максимально або мінімально допустимий рівень ціни, який може застосовуватися суб'єктом господарювання.

4. Сума витрат суб'єкта господарювання, що пов'язані з обігом товару та здійснюються в процесі його реалізації у роздрібній торгівлі, а також прибутку, – це:

- а) норматив рентабельності;
- б) торговельна націнка;
- в) торговельна знижка.

5. Операції вважаються контрольованими при дотриманні таких умов:

- а) вони здійснюються між нерезидентом та його постійним представництвом в Україні;

- б) загальна сума здійснених операцій з нерезидентом дорівнює або більше 50 млн євро;
- в) загальна сума здійснених операцій з нерезидентом дорівнює або більше 5% у загальному обсязі доходу.

Теми рефератів:

1. Державна цінова політика України.
2. Поняття та встановлення державних регульованих цін.

Нормативні документи:

1. Про ціни і ціноутворення [Електронний ресурс] : [Закон від 21.06.2012 № 5007-VI] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5007-17> (в редакції від 30.01.2018).

2.4. Тема 4. Митний тариф України.

Поняття міжнародної номенклатури товарів та УКТ ЗЕД. Визначення країни походження товару. Документи, що свідчать про країну походження товару. Класифікація товарів. Критерії достатньої переробки товару.

Поняття та структура митного тарифу України.

Ключові терміни:

Гармонізована система опису та кодування товарів (Гармонізована система, ГС) – міжнародна номенклатура товарів, розроблена Всесвітньою митною організацією.

УКТ ЗЕД – українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності.

Товарна група – група однорідних товарів за гармонізованою системою опису та кодування товарів.

Країна походження товару – країна, в якій товар був повністю вироблений або підданий достатній переробці відповідно до критеріїв, встановлених Митним кодексом.

Сертифікат про походження товару – це документ, який однозначно свідчить про країну походження товару і виданий компетентним органом даної країни або країни вивезення, якщо у країні вивезення сертифікат видається на підставі сертифіката, виданого компетентним органом у країні походження товару.

Декларація про походження товару – це письмова заява про країну походження товару, зроблена у зв'язку з вивезенням товару виробником, продавцем, експортером (постачальником) або іншою компетентною особою на комерційному рахунку чи будь-якому іншому документі, який стосується товару.

Сертифікат про регіональне найменування товару – це документ, який підтверджує, що товари відповідають визначенню, характерному для відповід-

ного регіону країни, та виданий компетентним органом відповідно до законодавства країни вивезення товару.

Контрольні запитання:

1. Що являє собою Гармонізована система опису та кодування товарів?
2. Яка структура УКТ ЗЕД?
3. З якою метою визначається країна походження товару?
4. Які документи свідчать про країну походження товару?
5. Які критерії достатньої переробки товару?
6. Які операції відповідають критеріям достатньої переробки товару?
7. Які операції не відповідають критеріям достатньої переробки товару?
8. Яка структура Митного тарифу України?

Тести для самоконтролю:

1. Країною походження товару вважається країна:
 - а) у якій товар був вироблений;
 - б) з якої товар був ввезений;
 - в) де товар був повністю вироблений або підданий достатній переробці відповідно до вставлених критеріїв.

2. До товарів, що повністю вироблені у даній країні, відносяться:
 - а) корисні копалини, добуті з надр цієї країни, в її територіальних водах або на її морському дні;
 - б) продукція рослинного походження, вирощена або зібрана в цій країні;
 - в) живі тварини, що народилися та вирощені в цій країні;
 - г) правильні відповіді а і б;
 - д) всі відповіді правильні.

3. Операції щодо підготовки товарів до продажу та транспортування (роздільнення партії, формування відправлень, сортування, перепакування) є такими, що:
 - а) відповідають критеріям достатньої переробки;
 - б) не відповідають критеріям достатньої переробки;
 - в) частково відповідають таким критеріям.

4. Операції з виконання виробничих або технологічних операцій, за результатами яких змінюється класифікаційний код товару згідно з УКТ ЗЕД на рівні будь-якого з перших чотирьох знаків, є такими, що:
 - а) відповідають критеріям достатньої переробки;
 - б) не відповідають критеріям достатньої переробки;
 - в) частково відповідають таким критеріям.

5. У разі виявлення під час митного оформлення товарів або після нього порушення правил класифікації товарів, митний орган має право:

- а) самостійно класифікувати такі товари;
- б) зобов'язати декларанта зібрати всі відомості для встановлення такої класифікації;
- в) всі відповіді правильні.

Теми рефератів:

1. Сертифікація продукції як необхідна умова ввезення її на митну територію України.
2. Методи визначення країни походження товару в практиці ЄС.

Нормативні документи:

1. Митний кодекс України [Електронний ресурс] : [Кодекс від 13.03.2012 № 4495-VI] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> (в редакції від 25.11.2018).

2. Про Митний тариф України [Електронний ресурс] : [Закон від 19.09.2013 № 584-VII] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/584-18> (в редакції від 23.11.2018).

3. Міжнародна конвенція про Гармонізовану систему опису та кодування товарів [Електронний ресурс] : [Конвенція від 14.06.1983 № 995-079] / Рада Митного Співробітництва. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_079 (приєднання від 17.05.2002 на підставі № 466/2002).

2.5. Тема 5. Особливості стягнення ПДВ та акцизного податку при здійсненні ЗЕД

Суб'єкти та об'єкти оподаткування ПДВ при здійсненні зовнішньоекономічних операцій. Операції, що не є об'єктом, або звільнені від оподаткування. Суб'єкти та об'єкти оподаткування акцизним податком при здійсненні зовнішньоекономічних операцій. Види ставок акцизного податку.

Ключові терміни:

Податок на додану вартість – непрямий податок, який нараховується та сплачується відповідно до норм Податкового кодексу України.

Податкове зобов'язання – загальна сума податку на додану вартість, одержана (нарахована) платником податку в звітному (податковому) періоді.

Податковий кредит – сума, на яку платник податку на додану вартість має право зменшити податкове зобов'язання звітного (податкового) періоду, визначена згідно з Податковим кодексом.

Акцизний податок – непрямий податок на споживання окремих видів товарів (продукції), визначених цим Кодексом як підакцизні, що включається до ціни таких товарів (продукції).

Підакцизні товари (продукція) – товари за кодами згідно з УКТ ЗЕД, на які цим Кодексом встановлено ставки акцизного податку.

Марка акцизного податку – спеціальний знак для маркування алкогольних напоїв та тютюнових виробів, віднесений до документів суворого обліку, який підтверджує сплату акцизного податку, легальність ввезення та реалізації на території України цих виробів.

Маркування алкогольних напоїв та тютюнових виробів – наклеювання марки акцизного податку на пляшку (упаковку) алкогольного напою чи пачку (упаковку) тютюнового виробу в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України щодо виробництва, зберігання та продажу марок акцизного податку.

Мінімальне акцизне податкове зобов'язання – мінімальна величина податкового зобов'язання зі сплати акцизного податку з сигарет, виражена у твердій сумі за 1000 штук сигарет одного найменування, реалізованих на митній території України чи ввезених на митну територію України.

Контрольні запитання:

1. Які суб'єкти є платниками ПДВ при здійсненні ЗЕД?
2. Що є базою оподаткування ПДВ при здійсненні ЗЕД?
3. Які суб'єкти є платниками акцизного податку при здійсненні ЗЕД?
4. Які існують ставки акцизного податку?
5. Які особливості розрахунку комбінованих ставок акцизного податку?

Тести для самоконтролю:

1. В Україні встановлені такі ставки податку на додану вартість:
 - а) 0%;
 - б) 18%;
 - в) 20%.
2. За нульовою ставкою ПДВ оподатковуються такі операції:
 - а) вивезення товарів в режимі вільної економічної зони;
 - б) ввезення об'єкта фінансового лізингу;
 - в) постачання послуг з міжнародних перевезень пасажирів.
3. Існують такі ставки акцизного податку:
 - а) адвалорні;
 - б) компенсаційні;
 - в) антидемпінгові.
4. Реалізація вітчизняними виробниками алкогольних напоїв і тютюнових виробів магазинам безмитної торгівлі – це операції:
 - а) що звільнені від оподаткування акцизним податком;
 - б) не є об'єктом оподаткування акцизним податком;
 - в) оподатковуються за пільговими ставками.
5. Акцизний податок сплачується:
 - а) при імпорті легкових автомобілів;

- б) при імпорті вантажних автомобілів;
- в) при експорті легкових автомобілів.

6. Не оподатковуються акцизним податком операції:

- а) з експорту підакцизних товарів;
- б) з оптового постачання електроенергії;
- в) переобладнання ввезеного вантажного автомобіля в легковий.

Теми рефератів:

1. Особливості оподаткування ПДВ та акцизним податком імпортованих легкових автомобілів.
2. Особливості оподаткування ПДВ та акцизним податком імпортованого пального.

Нормативні документи:

1. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] : [Кодекс від 02.10.2010 № 2755-VI] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (в редакції від 01.03.2019).

2. Про затвердження Положення про виготовлення, зберігання, продаж марок акцизного податку та маркування алкогольних напоїв і тютюнових виробів [Електронний ресурс] : [Постанова від 27.10.2010 № 1251] / Кабінет Міністрів України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1251-2010-%D0%BF>

3. Про затвердження Узагальнюючої податкової консультації про забезпечення правомірного декларування максимальних роздрібних цін на підакцизні товари (продукцію) та дотримання суб'єктами господарювання норм Податкового кодексу України [Електронний ресурс] : [Наказ від 30.11.2012 № 1089] / Державна податкова служба України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1089837-12>

2.6. Тема 6. Оподаткування експортно-імпортних операцій

Поняття імпортних та експортних операцій. Порядок нарахування та сплати мита при експортно-імпортних операціях. Особливості оподаткування податком на додану вартість і акцизним податком експортних та імпортних операцій. Дата виникнення податкового зобов'язання та податкового кредиту. Виникнення курсових різниць при здійсненні експортно-імпортних операцій. Види документації, що використовується при оформленні експортно-імпортних операцій. Єдиний збір, який стягується у пунктах пропуску через державний кордон України.

Ключові терміни:

Експорт (експорт товарів) – продаж товарів українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності іноземним суб'єктам господарської діяльності (у

тому числі з оплатою в негрошовій формі) з вивезенням або без вивезення цих товарів через митний кордон України, включаючи реекспорт товарів.

Реекспорт (реекспорт товарів) – продаж іноземним суб'єктам господарської діяльності та вивезення за межі України товарів, що були раніше імпортовані на територію України.

Експорт (імпорт) капіталу – вивезення за межі України (ввезення з-за меж України) капіталу у будь-якій формі (валютних коштів, продукції, послуг, робіт, прав інтелектуальної власності та інших немайнових прав) з метою одержання прибутків від виробничої та інших форм господарської діяльності;

Імпорт (імпорт товарів) – купівля (у тому числі з оплатою в негрошовій формі) українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності в іноземних суб'єктів господарської діяльності товарів з ввезенням або без ввезення цих товарів на територію України, включаючи купівлю товарів, призначених для власного споживання установами та організаціями України, розташованими за її межами;

Момент здійснення експорту (імпорту) – момент перетину товаром митного кордону України або переходу права власності на зазначений товар, що експортується чи імпортується, від продавця до покупця;

Ввезення товарів, транспортних засобів на митну територію України, вивезення товарів, транспортних засобів за межі митної території України – сукупність дій, пов'язаних із переміщенням товарів, транспортних засобів через митний кордон України у будь-який спосіб у відповідному напрямку;

Перевізник – особа, яка здійснює перевезення товарів через митний кордон України та/або між органами доходів і зборів на території України або є відповідальною за такі перевезення;

Транспортні засоби – транспортні засоби комерційного призначення, транспортні засоби особистого користування, трубопроводи та лінії електропередачі.

Контрольні запитання:

1. За умови дотримання яких вимог юридична особа може здійснювати експорт (імпорт) товарів (робіт, послуг)?
2. Як визначається база оподаткування митом?
3. Які суб'єкти оподаткування ПДВ при здійсненні експортно-імпортних операцій?
4. Що є базою оподаткування ПДВ при експорті (імпорті) товарів та послуг?
5. Який момент є датою виникнення податкових зобов'язань та податкового кредиту при експорті та імпорті товарів?
6. Який момент є датою виникнення податкових зобов'язань та податкового кредиту при експорті та імпорті послуг?
7. Які суб'єкти оподаткування акцизним податком при здійсненні експортно-імпортних операцій?
8. Що є базою оподаткування акцизним податком при експорті (імпорті) товарів і послуг?
9. Які операції звільняються від сплати ПДВ та акцизного податку?

10. Які види документації використовуються при здійсненні експортно-імпортних операцій?

11. Які суб'єкти є платниками Єдиного збору?

12. Який механізм справляння Єдиного збору у пунктах пропуску через державний кордон України?

Тести для самоконтролю:

1. Базою оподаткування ПДВ при імпорті товарів є:

- а) контрактна вартість товару;
- б) контрактна вартість, але не нижче митної вартості;
- в) митна вартість товару.

2. Попередня оплата вартості імпортованого товару:

- а) не змінює суми податкового зобов'язання з ПДВ;
- б) змінює суми податкового зобов'язання з ПДВ;
- в) впливає лише на суму податкового кредиту.

3. Датою виникнення податкових зобов'язань з ПДВ у разі імпорту товарів є:

- а) дата сплати покупцем коштів нерезиденту;
- б) подія, що відбулася раніше: дата сплати коштів або дата отримання товару;
- в) дата подання митної декларації для оформлення.

4. Для операцій із ввезення на митну територію України товарів, датою віднесення суми ПДВ до податкового кредиту є дата:

- а) сплати податку за податковими зобов'язаннями;
- б) оформлення митної декларації;
- в) перетину митного кордону.

5. Датою виникнення податкових зобов'язань з ПДВ по операціях з постачання послуг нерезидентами, місцем надання яких є митна територія України, є:

- а) дата списання коштів з банківського рахунку платника податку;
- б) дата оформлення акта про виконання послуг;
- в) подія, з вищенаведених, яка відбулася раніше;
- г) вірної відповіді немає.

6. Акцизний податок із ввезених на митну територію України товарів сплачується:

- а) до або в день подання митної декларації;
- б) в день складання митної декларації;
- в) в день фактичного перетину кордону.

7. Ставка ПДВ по експортних операціях становить:

- а) 20%;
- б) 0%;

в) немає.

8. Датою виникнення податкових зобов'язань з ПДВ при експорті послуг є:

- а) дата оформлення митної декларації;
- б) дата складання акта про виконання послуг;
- в) дата сплати імпортного ПДВ.

9. Максимальний термін для здійснення експортно-імпортних розрахунків на сьогодні складає:

- а) 90 днів;
- б) 120 днів;
- в) 180 днів.

10. Ставки Єдиного збору встановлені:

- а) у гривнях;
- б) у доларах США;
- в) у євро.

11. Єдиний збір включає в себе плату за такі види контролю:

- а) експертного контролю вантажів;
- б) екологічного;
- в) фітосанітарного;
- г) за перебування товарів на митних складах.

12. Єдиний збір не стягується:

- а) з пасажирських автобусів;
- б) при транзитних перевезеннях вантажів через митну територію України;
- в) при перетині кордону залізничним транспортом без вантажу.

Теми рефератів:

1. Особливості ввезення гуманітарної допомоги на територію України.
2. Порядок відшкодування ПДВ при експортних операціях.

Нормативні документи:

1. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] : [Кодекс від 02.10.2010 № 2755-VI] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (в редакції від 01.03.2019).

2. Про єдиний збір, який справляється у пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон України [Електронний ресурс] : [Закон від 04.11.1999 № 1212-XIV] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1212-14> (в редакції від 04.10.2018).

3. Про гуманітарну допомогу [Електронний ресурс] : [Закон від 22.10.1999 № 1192-XIV] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1192-14> (в редакції від 04.11.2018).

2.7. Тема 7. Оподаткування бартерних операцій

Поняття бартерної операції у галузі ЗЕД. Нормативне регулювання бартерних операцій. Строки проведення зовнішньоекономічних бартерних операцій. Особливості укладання зовнішньоекономічного бартерного контракту.

Оподаткування бартерних операцій податком на додану вартість та акцизним податком.

Ключові терміни:

Товарообмінна (бартерна) операція у галузі ЗЕД – це один з видів експортно-імпортних операцій, оформлених бартерним договором або договором із змішаною формою оплати, яким часткова оплата експортних (імпортних) поставок передбачена в натуральній формі, між суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності України та іноземним суб'єктом господарської діяльності, що передбачає збалансований за вартістю обмін товарами, роботами, послугами у будь-якому поєднанні, не опосередкований рухом коштів у готівковій або безготівковій формі.

Подібні об'єкти – це об'єкти, які мають однакове функціональне призначення і однакову справедливу вартість.

Контрольні запитання:

1. Що таке бартерна операція у галузі ЗЕД?
2. Якими товарами може бути здійснено обмін?
3. Що таке справедлива вартість?
4. Що таке подібні та неподібні об'єкти?
5. Які особливі умови повинен містити зовнішньоекономічний бартерний контракт?
6. Які особливості оподаткування ПДВ та акцизним податком бартерних операцій?

Тести для самоконтролю:

1. При бартерних операціях обмін може бути здійснений:
 - а) тільки подібними активами;
 - б) тільки неподібними активами;
 - в) як подібними, так і неподібними активами.
2. При укладанні бартерного зовнішньоекономічного контракту, його вартість повинна бути обов'язково перерахована у валюту:
 - а) першої групи Класифікатора інвалют НБУ;
 - б) в долари США;
 - в) такої обов'язкової норми не існує.
3. При бартерних операціях дохід не визнається:
 - а) при обміні продукцією, яка подібна за призначенням і має однакову справедливу вартість;

- б) при обміні продукцією, яка має однакову справедливу вартість, але є різною за призначенням;
- в) при обміні роботами і послугами, що мають однакову облікову вартість.

4. При визнанні доходу звичайні ціни застосовуються при здійсненні ЗЕД:

- а) тільки при контрольованих операціях;
- б) тільки при бартерних операціях;
- в) при здійсненні всіх без винятку зовнішньоекономічних операціях.

5. Якщо балансова вартість переданих по бартерному контакту ТМЦ перевищує справедливу вартість, то первісною вартістю отриманих ТМЦ є їх:

- а) балансова вартість;
- б) справедлива вартість;
- в) облікова вартість.

6. Якщо при бартері першою подією є експорт, то:

- а) курсова різниця виникає по імпортній частині;
- б) курсова різниця виникає лише по експортній частині;
- в) курсова різниця не виникає.

7. Якщо при бартерних операціях першою подією є імпорт, то експортна частина відображається за курсом НБУ:

- а) що діяв на дату імпорту;
- б) що діяв на дату експорту.

8. Якщо за бартерним договором експортуються чи імпортуються послуги, то слід подати відповідну інформацію до:

- а) Державної митної служби України;
- б) Державної податкової служби України;
- в) Торгово-промислової палати України.

9. У разі ввезення товарів в межах бартерного договору, сума ПДВ розраховується:

- а) аналогічно імпорту;
- б) має умовне звільнення;
- в) такі операції не оподатковуються.

10. У разі експорту товарів в межах бартерного контракту, такі операції оподатковуються:

- а) митом і ПДВ;
- б) не оподатковуються;
- в) аналогічно експортним операціям.

11. За ненадання інформації податковому органу, із суб'єкта ЗЕД, що здійснив експорт чи імпорт робіт чи послуг в межах бартерного договору, стягується:

- а) пеня в розмірі 1% від вартості експортованих товарів, робіт, послуг за кожен день прострочення;
- б) пеня в розмірі 0,3% від вартості експортованих товарів, робіт, послуг за кожен день прострочення;
- в) адміністративний штраф посадовим особам у розмірі від 10 до 15 НМДГ.

Теми рефератів:

1. Особливості оподаткування експорту (імпорту) робіт та послуг в межах зовнішньоекономічного бартерного контракту.
2. Валютне регулювання бартерних операцій у галузі ЗЕД.

Нормативні документи:

1. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] : [Кодекс від 02.10.2010 № 2755-VI] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (в редакції від 01.03.2019).
2. Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності [Електронний ресурс] : [Закон від 23.12.1998 № 351-XIV] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/351-14> (в редакції від 02.09.2014 № 1669-VII).

2.8. Тема 8. Оподаткування операцій з давальницькою сировиною.

Поняття операцій з давальницькою сировиною. Умови, за яких операція вважається операцією з давальницькою сировиною. Особливості укладання зовнішньоекономічного контракту на переробку давальницької сировини. Документальне оформлення операцій з давальницькою сировиною. Оподаткування операцій з давальницькою сировиною залежно від митних режимів.

Ключові терміни:

Операція з давальницькою сировиною – це операція з переробки (обробки, збагачення чи використання) давальницької сировини (незалежно від кількості замовників і виконавців, а також етапів (операцій) з метою одержання готової продукції за відповідну плату.

Давальницька сировина – це сировина, матеріали, напівфабрикати, комплектуючі вироби, енергоносії, що є власністю одного суб'єкта господарювання (замовника) і передаються іншому суб'єкту господарювання (виробнику) для виробництва готової продукції з подальшим переданням або поверненням такої продукції або її частини їх власникові або за його дорученням іншій особі.

Контрольні запитання:

1. Що таке давальницька сировина?
2. Які операції вважаються операціями з давальницькою сировиною?
3. Які умови повинні бути дотримані при здійсненні операцій з давальницькою сировиною у галузі ЗЕД?

4. В яких митних режимах передбачені законодавством операції з переробки давальницької сировини?

5. Які супровідні документи складаються при здійсненні операцій з давальницькою сировиною у галузі ЗЕД?

6. Яким чином форма розрахунків між учасниками операції впливає на виникнення зобов'язань з ПДВ?

Тести для самоконтролю:

1. При здійсненні операцій з давальницькою сировиною у галузі ЗЕД повинні бути дотримані такі умови:

- а) вартість сировини становить не менше 50% у вартості готової продукції;
- б) вартість сировини становить не менше 20% у вартості готової продукції;
- в) вартість сировини становить не менше 60% у вартості готової продукції.

2. Дохід від послуг з переробки давальницької сировини визнається:

- а) за першою подією;
- б) на дату фактичної оплати послуг;
- в) на дату складання ВМД;
- г) виходячи із ступеня закінченості послуг.

3. Право власності на давальницьку сировину та готову продукцію належить:

- а) замовнику переробки;
- б) виконавцю переробки;
- в) давальницька сировина належить замовнику, а готова продукція – виконавцю.

4. Якщо питома вага ввезеної сировини в загальній вартості готової продукції складає менше 20%, то така операція вважається:

- а) імпортною;
- б) посередницькою;
- в) давальницькою;
- г) бартерною.

5. При здійсненні операції з вивезення давальницької сировини на переробку за межі митної території України:

- а) всі податки сплачуються аналогічно експорту;
- б) підлягають умовному звільненню;
- в) такі операції взагалі не є об'єктом оподаткування.

Теми рефератів:

1. Поняття толінгових операцій та особливості їх здійснення суб'єктами ЗЕД.
2. Операції з переробки відходів: практика ЄС та перспективи їх розвитку в Україні.

Нормативні документи:

1. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] : [Кодекс від 02.10.2010 № 2755-VI] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (в редакції від 01.03.2019).

2. Митний кодекс України [Електронний ресурс] : [Кодекс від 13.03.2012 № 4495-VI] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> (в редакції від 25.11.2018).

2.9. Тема 9. Уникнення подвійного оподаткування

Порядок визначення доходів і витрат, отриманих резидентами за межами України. Зарахування сум податків і зборів, сплачених за межами України. Отримання довідки про базу, об'єкт оподаткування та суму сплаченого податку. Міжнародні договори про уникнення подвійного оподаткування.

Ключові терміни:

Подвійне оподаткування (англ. *Double taxation*) – оподаткування одного об'єкта податку окремого платника податків одним і тим же (аналогічним) податком за один і той же проміжок часу або оподаткування у різних осіб однієї і тієї ж податкової бази зіставними податками.

Контрольні запитання:

1. Які доходи, отримані резидентом України з джерел за межами України, враховуються під час визначення об'єкта та бази оподаткування?

2. Які документи повинен мати платник податку для отримання права на зарахування податків і зборів, сплачених за межами України?

3. З якими країнами ЄС Україна має міжнародні договори про уникнення подвійного оподаткування?

Тести для самоконтролю:

1. Доходи, отримані фізичною особою – резидентом за межами України:

- а) не включаються до складу річного оподаткованого доходу;
- б) включаються до складу річного оподаткованого доходу;
- в) декларація щодо таких доходів подається поквартально.

2. Суми податків і зборів, що сплачені за межами України:

- а) зараховуються під час розрахунку податків і зборів в Україні;
- б) не зараховуються під час розрахунку податків і зборів в Україні;
- в) зараховуються у разі наявності міжнародних договорів про усунення подвійного оподаткування.

3. Договори про усунення подвійного оподаткування повинні бути ратифіковані:

- а) Верховною Радою України;
- б) Кабінетом Міністрів України;
- в) Міністерством закордонних справ України.

Теми рефератів:

- 1. Застосування конвенцій про усунення подвійного оподаткування доходів і майна (капіталу).
- 2. Методи уникнення міжнародного подвійного оподаткування.

Нормативні документи:

1. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] : [Кодекс від 02.10.2010 № 2755-VI] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

2. Щодо міжнародних договорів про уникнення подвійного оподаткування [Електронний ресурс] : [Лист від 02.01.2018 № 78/7/99-99-01-02-02-17] / Державна фіскальна служба України. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/diyalnist-/mijnarodne-/chinni-dvostoronni-mijuryado/>

3. Про перелік країн, на які поширюється дія Конвенції про взаємну адміністративну допомогу в податкових справах [Електронний ресурс] : [Лист від 02.01.2018 № 77/7/99-99-01-02-02-17] / Державна фіскальна служба України. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/diyalnist-/mijnarodne-/chinni-dvostoronni-mijuryado/>

2.10. Тема 10. Особливості оподаткування доходів фізичних осіб від здійснення ЗЕД

Оподаткування інвестиційного прибутку. Оподаткування дивідендів джерелом походження за межами України. Оподаткування суми надміру витрачених коштів, отриманих платником податку на відрядження за кордон, або під звіт, не повернутої у встановлений строк.

Ключові терміни:

Дивіденди – платіж, що здійснюється юридичною особою, у тому числі емітентом корпоративних прав, інвестиційних сертифікатів чи інших цінних паперів на користь власника таких корпоративних прав, інвестиційних сертифікатів та інших цінних паперів, що засвідчують право власності інвестора на частку (пай) у майні (активах) емітента, у зв'язку з розподілом частини його прибутку, розрахованого за правилами бухгалтерського обліку.

Інвестиційний прибуток – дохід у вигляді позитивної різниці між доходом, отриманим платником податку від проведення операцій з цінними паперами з урахуванням курсової різниці, деривативами та корпоративними правами,

випущеними в інших, ніж цінні папери, формах, та витратами на придбання таких інвестиційних активів.

Контрольні запитання:

1. Як здійснюється оподаткування інвестиційного прибутку фізичних осіб?
2. Яка ставка податку з інвестиційного прибутку?
3. Що включається до доходів, джерела походження яких знаходяться за межами України ?
4. Як оподатковуються дивіденди, отримані фізичними особами?
5. В які терміни фізична особа повинна подати авансовий звіт про відрядження та повернути невитрачені кошти в інвалюті?
6. Як оподатковуються невитрачені суми, видані на відрядження, або під звіт, якщо вони не повернуті своєчасно?

Тести для самоконтролю:

1. Який період вважається звітним для цілей оподаткування інвестиційного прибутку?
 - а) календарний місяць;
 - б) календарний квартал;
 - в) календарний рік.
2. До продажу інвестиційного активу прирівнюються такі операції:
 - а) обміну інвестиційного активу на інший інвестиційний актив;
 - б) зворотного викупу або погашення інвестиційного активу його емітентом, який належав платнику податку;
 - в) операції з внесення платником податку коштів або майна до статутного капіталу юридичної особи – резидента в обмін на емітовані ним корпоративні права.
3. Звіт про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт, подається в такі терміни:
 - а) до закінчення п'ятого банківського дня, що настає за днем, у якому платник податку завершує таке відрядження;
 - б) до закінчення третього банківського дня, що настає за днем, у якому платник податку завершує таке відрядження;
 - в) до закінчення наступного банківського дня, що настає за днем, у якому платник податку завершує таке відрядження;
4. До оподаткованого доходу не включаться «добові витрати» у сумі, що не перевищує:
 - а) 50 євро за календарний день відрядження;
 - б) 80 євро за календарний день відрядження;
 - в) 100 дол. США за календарний день відрядження.

5. Доходи, отримані у вигляді дивідендів по акціях, що нараховані нерезидентами, оподатковуються за ставкою:

- а) 5%;
- б) 9%;
- в) 18%.

Теми рефератів:

1. Порядок та умови здійснення інвестиційної діяльності в Україні.
2. Особливості здійснення ЗЕД фізичними особами – підприємцями.

Нормативні документи:

1. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] : [Кодекс від 02.10.2010 № 2755-VI] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (в редакції від 01.03.2019).

2. Про суми та склад витрат на відрядження державних службовців, а також інших осіб, що направляються у відрядження підприємствами, установами та організаціями, які повністю або частково утримуються (фінансуються) за рахунок бюджетних коштів [Електронний ресурс] : [Постанова від 02.02.2011 №98] / Кабінет Міністрів України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/98-2011-%D0%BF>

3. Інструкція про службові відрядження в межах України та за кордон [Електронний ресурс] : [Наказ від 17.03.2011 № 362] / Міністерство фінансів України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0218-98>

3. ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ І ПРИКЛАДИ ЇХ РОЗВ'ЯЗАННЯ

ЗАДАЧА 1

Підприємство експортувало товар контрактною вартістю 50 тис. дол. США. Кількість товару – 200 одиниць. Мито складає 2% митної вартості та 5 євро за одиницю. Курс НБУ на день оформлення митної декларації склав 28,15 грн за дол. та 31,12 грн за євро.

Перед відвантаженням товару, українське підприємство отримало аванс в розмірі 60% контрактної вартості за курсом 28,17 грн за дол. Решту коштів отримано за курсом 28,20 грн за дол. Собівартість експортованого товару – 785 тис. грн.

Завдання: визначити митну вартість товару, розрахувати суму мита, визначити облікову вартість реалізації, суму курсової різниці та фінансовий результат від господарської операції.

Розв'язок :

Митна вартість товару складає $50000 \text{ дол.} \times 28,15 \text{ грн} = 1407500 \text{ грн}$.

Сума мита за адвалорною ставкою складає $1407500 \times 2\% = 28150 \text{ грн}$.

Сума мита за специфічною ставкою складає:

$200 \text{ од.} \times 5 \text{ євро} \times 31,12 \text{ грн} = 31120 \text{ грн.}$

Отже, з метою оподаткування застосовується мито, що розраховане за адвалорною ставкою.

Облікова вартість реалізації складає:

$(50000 \text{ дол.} \times 60\% \times 28,17) + (50000 \text{ дол.} \times 40\% \times 28,15) = 1409100 \text{ грн.}$

Курсова різниця складає: $50000 \text{ дол.} \times 40\% \times (28,20 - 28,15) = 1000 \text{ грн.}$

Фінансовий результат складає:

$1409100 - 31120 - 785000 + 1000 = 593980 \text{ грн.}$

ЗАДАЧА 2

Підприємство імпортувало товар, контрактна вартість якого складає 115000 євро. Курс НБУ на день оформлення МД склав 31,95 грн за євро та 28,05 грн за дол. Перевезення вантажу здійснював міжнародний перевізник. Вартість транспортування склала 3500 дол. Відстань до пункту перетину митного кордону – 450 км, від кордону до пункту призначення – 180 км.

Мито – 5%, ПДВ – 20%.

Перед отриманням товару підприємство перерахувало нерезиденту аванс в розмірі 100% контрактної вартості. Курс НБУ на дату авансу склав 30,93 грн за євро.

Визначити суму мита, ПДВ, фактурну вартість, митну вартість, облікову вартість.

ЗАДАЧА 3

Підприємство імпортувало товар в кількості 3000 одиниць за ціною 20 дол. за одиницю. Курс НБУ на день оформлення МД склав 28,12 грн за дол. та 31,09 грн за євро. Мито складає 5% та 0,2 євро за одиницю, акцизний податок – 0,1 євро за одиницю.

Витрати на транспортування до пункту перетину митного кордону склали 500 дол. і у контрактну вартість не включені.

Перед отриманням товару підприємство перерахувало нерезиденту аванс в розмірі 100% контрактної вартості. Курс НБУ на дату авансу – 27,96 грн за дол.

Визначити суму мита, ПДВ, фактурну вартість, митну вартість, облікову вартість.

ЗАДАЧА 4

Підприємство імпортувало товар в кількості 1000 одиниць за ціною 120 дол. за одиницю. Курс НБУ на день оформлення МД склав 27,92 грн за дол. та 30,89 грн за євро. Мито складає 5%, акцизний податок – 0,1 євро за одиницю.

Витрати на страхування вантажу склали 500 дол. і у контрактну вартість не включені.

Розрахунок з нерезидентом проведено після отримання товару. Курс НБУ на дату остаточного розрахунку – 27,96 грн за дол.

Визначити суму мита, ПДВ, фактурну вартість, митну вартість, облікову вартість, курсову різницю.

ЗАДАЧА 5

Контрактна вартість імпортованого обладнання складає 250 тис. євро. Курс НБУ на день складання МД 31,15 грн за євро. Монтаж обладнання здійснено на заводі – виробнику обладнання. Витрати на монтаж склали 5 тис. євро й у ціну обладнання не включені.

Витрати на транспортування у контрактну вартість включені і складають 2,8 тис. євро. Відстань від заводу до митного кордону – 250 км, від кордону до місця призначення – 420 км. Мито складає 5%.

Визначити суму мита, ПДВ, фактурну вартість, митну вартість, облікову вартість.

ЗАДАЧА 6

Підприємство імпортувало товар контрактною вартістю 85000 дол. США. У контрактну вартість включено вартість пакувальних матеріалів в сумі 950 дол. та вартість транспортування на суму 2100 дол. Відстань до пункту перетину митного кордону складає 200 км, від пункту перетину кордону до пункту призначення – 550 км.

Курс НБУ на день складання МД – 28,08 грн за дол., мито – 10%.

Перед отриманням товару підприємство перерахувало аванс в розмірі 100% контрактної вартості. Курс НБУ на дату авансу – 28,03 грн за дол.

Визначити суму мита, ПДВ, фактурну вартість, митну вартість, облікову вартість.

ЗАДАЧА 7

Підприємство імпортувало товар в кількості 2000 одиниць за ціною 25 дол. США за одиницю. Перед отриманням товару, підприємством було перераховано аванс в розмірі 60% контрактної вартості по курсу 27,35 грн за дол. Курс НБУ на день складання МД склав 28,12 грн за дол. та 30,75 грн за євро. Мито склало 0,5 євро за одиницю.

Курс НБУ на день остаточного розрахунку з постачальником склав 28,05 грн за дол.

Визначити суму мита, ПДВ, фактурну вартість, митну вартість, облікову вартість, курсову різницю.

ЗАДАЧА 8

Підприємство імпортувало товар в кількості 500 одиниць за ціною 80 дол. за одиницю. Курс НБУ на день оформлення МД склав 28,10 грн за дол. та 31,19 грн за євро. Мито складає 5% та 0,2 євро за одиницю.

Витрати на навантаження та розвантаження склали 500 дол. і у контрактну вартість не включені.

Перед отриманням товару підприємство перерахувало нерезиденту аванс в розмірі 50% контрактної вартості. Курс НБУ на дату авансу – 27,96 грн за дол., на дату остаточного розрахунку – 28,12 грн за дол.

Визначити суму мита, ПДВ, фактурну вартість, митну вартість, облікову вартість та курсову різницю.

ЗАДАЧА 9

Підприємство придбало товар на території України для подальшого експорту. Вартість придбання склала 240 000 грн з ПДВ.

Товар було експортовано за контрактною вартістю 17500 дол. США.

Курс НБУ на дату складання МД – 27,95 грн за дол., мито – 5%.

Товар було доставлено до кордону власним транспортом. Собівартість транспортування склала 3200 грн.

Перед відвантаженням товару, підприємство отримало аванс від нерезидента в розмірі 50% контрактної вартості. Курс НБУ на дату авансу – 27,90 грн за дол. Решта коштів була отримана після відвантаження товару за курсом 28,05 грн за дол.

Визначити митну вартість, суми податків, курсову різницю, облікову вартість реалізації та фінансовий результат від угоди.

ЗАДАЧА 10

Підприємство уклало контракт на придбання товарів на загальну суму 120 тис. дол. США. Кількість товару складає 30 тис. шт.

Для виготовлення товарів резидент передав іноземному виробнику комплектувальні вироби на загальну суму 45 тис. грн.

Під час першої поставки було ввезено в Україну виробів у кількості 15 тис. штук. На цей час вже було виготовлено 21 тис. штук.

Курс НБУ на дату складання МД – 27,98 грн за дол., мито – 5%.

Визначити митну вартість товару за різними методиками розподіленої вартості, суми мита та ПДВ.

ЗАДАЧА 11

Підприємство імпортувало товар контрактною вартістю 78000 євро. У контрактну вартість включено вартість пакувальних матеріалів в сумі 450 євро та вартість транспортування на суму 900 євро. Відстань до пункту перетину митного кордону складає 300 км, від пункту перетину кордону до пункту призначення – 650 км.

Курс НБУ на день складання МД – 30,68 грн за євро, мито – 10%. Оформлення товару здійснювалося поза робочим часом митниці, підприємством було сплачено митниці за такі послуги 850 грн.

Перед отриманням товару підприємство перерахувало аванс в розмірі 100% контрактної вартості. Курс НБУ на дату авансу – 31,03 грн за євро.

Визначити суму мита, ПДВ, фактурну вартість, митну вартість, облікову вартість.

ЗАДАЧА 12

Підприємство уклало контракт на придбання товарів на загальну суму 50 тис. дол. США. Кількість товару складає 10 тис. шт.

Для виготовлення товарів, резидент передав іноземному виробнику деталі на загальну суму 25 тис. грн.

Під час першої поставки було ввезено в Україну виробів у кількості 6 тис. штук. На цей час вже було виготовлено 7 тис. штук.

Курс НБУ на дату складання МД – 28,12 грн за дол., мито – 5%.

Визначити митну вартість товару за різними методиками розподіленої вартості, суми мита та ПДВ.

ЗАДАЧА 13

Підприємство уклало контракт на придбання товарів на загальну суму 80 тис. дол. США. Кількість товару складає 2500 шт.

Для виготовлення товарів, резидент передав іноземному виробнику комплектувальні вироби на загальну суму 35 тис. грн.

Під час першої поставки було ввезено в Україну виробів у кількості 1800 штук. На цей час вже було виготовлено 2100 штук.

Курс НБУ на дату складання МД – 28,08 грн за дол. та 34,05 грн за євро, мито – 5%, акцизний податок 0,5 євро за штуку.

Визначити митну вартість товару за різними методиками розподіленої вартості, суми мита, акцизного податку та ПДВ.

ЗАДАЧА 14

Підприємство уклало контракт на придбання товарів на загальну суму 120 тис. дол. США. Кількість товару складає 20 тис. шт.

Для виготовлення товарів, резидент передав іноземному виробнику комплектувальні вироби на загальну суму 15 тис. грн.

Під час першої поставки було ввезено в Україну виробів у кількості 5 тис. штук. На цей час вже було виготовлено 10 тис. штук.

Курс НБУ на дату складання МД – 27,98 грн за дол. та 32,96 грн за євро, мито – 5% та 0,2 євро за одиницю.

Визначити митну вартість товару за різними методиками розподіленої вартості, суми мита та ПДВ.

ЗАДАЧА 15

Підприємство придбало товар на території України для подальшого експорту. Вартість придбання складала 120 000 грн з ПДВ. Кількість товару 200 одиниць.

Товар було експортовано за контрактною вартістю 7500 дол. США.

Курс НБУ на дату складання МД – 27,95 грн за дол. та 32,85 грн за євро. Мито – 5% та 0,5 євро за одиницю.

Товар було доставлено до кордону власним транспортом. Собівартість транспортування складала 1200 грн.

Перед відвантаженням товару, підприємство отримало аванс від нерезидента в розмірі 30% контрактної вартості. Курс НБУ на дату авансу – 27,90 грн за дол. Решта коштів була отримана після відвантаження товару по курсу 28,05 грн за дол.

Визначити митну вартість, суми податків, курсову різницю, облікову вартість реалізації та фінансовий результат від угоди.

ЗАДАЧА 16

Підприємство придбало товар на території України для подальшого експорту. Вартість придбання склала 720 000 грн з ПДВ. Кількість товару 300 одиниць.

Товар було експортовано за контрактною вартістю 38500 дол. США.

Курс НБУ на дату складання МД – 27,92 грн за дол. та 32,86 грн за євро. Мито – 5% та 0,2 євро за одиницю. Оформлення товару здійснювалося поза робочим часом митниці, підприємством було сплачено митниці за такі послуги 1100 грн.

Перед відвантаженням товару, підприємство отримало аванс від нерезидента в розмірі 50% контрактної вартості. Курс НБУ на дату авансу – 27,90 грн за дол. Решта коштів була отримана після відвантаження товару по курсу 28,05 грн за дол.

Визначити митну вартість, суми податків, курсову різницю, облікову вартість реалізації та фінансовий результат від угоди.

4. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Поняття зовнішньоекономічної діяльності та її види.
2. Тарифні та нетарифні методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Квотування та ліцензування зовнішньоекономічної діяльності.
3. Валютне регулювання ЗЕД в Україні.
4. Поняття мита та його види.
5. Мита, що застосовуються з метою захисту економічних інтересів України.
6. Поняття та види митних режимів.
7. Порядок нарахування та сплати мита залежно від обраного митного режиму.
8. Методи визначення митної вартості товару.
9. Поняття ціни та її види. Процес встановлення цін при здійсненні ЗЕД.
10. Декларування зміни ціни та реєстрація ціни.
11. Поняття індикативних цін та їх застосування в ЗЕД.
12. Поняття міжнародної номенклатури товарів та УКТ ЗЕД.
13. Визначення країни походження товару.
14. Документи, що свідчать про країну походження товару. Класифікація товарів.
15. Критерії достатньої переробки товару.
16. Поняття та структура митного тарифу України.
17. Суб'єкти та об'єкти оподаткування ПДВ при здійсненні зовнішньоекономічних операцій.
18. Операції, що не є об'єктом, або звільнені від оподаткування.
19. Суб'єкти та об'єкти оподаткування акцизним податком при здійсненні зовнішньоекономічних операцій.
20. Види ставок акцизного податку.
21. Поняття імпорتنих та експортних операцій. Порядок нарахування та сплати мита при експортно-імпорتنих операціях.
22. Особливості оподаткування податком на додану вартість і акцизним податком експортних та імпорتنих операцій.
23. Дата виникнення податкового зобов'язання та податкового кредиту.
24. Виникнення курсових різниць при здійсненні експортно-імпорتنих операцій.
25. Види документації, що використовується при оформленні експортно-імпорتنих операцій.
26. Єдиний збір, який стягується у пунктах пропуску через державний кордон України.
27. Поняття бартерної операції у галузі ЗЕД. Нормативне регулювання бартерних операцій.
28. Строки проведення зовнішньоекономічних бартерних операцій. Особливості укладання зовнішньоекономічного бартерного контракту.
29. Оподаткування бартерних операцій податком на додану вартість та акцизним податком.

30. Поняття операцій з давальницькою сировиною. Умови, за яких операція вважається операцією з давальницькою сировиною.
31. Особливості укладання зовнішньоекономічного контракту на переробку давальницької сировини.
32. Документальне оформлення операцій з давальницькою сировиною.
33. Оподаткування операцій з давальницькою сировиною залежно від митних режимів.
34. Порядок визначення доходів і витрат, отриманих резидентами за межами України.
35. Зарахування сум податків і зборів, сплачених за межами України. Отримання довідки про базу, об'єкт оподаткування та суму сплаченого податку.
36. Міжнародні договори про уникнення подвійного оподаткування.
37. Оподаткування інвестиційного прибутку.
38. Оподаткування дивідендів джерелом походження за межами України.
39. Оподаткування суми надміру витрачених коштів, отриманих платником податку на відрядження за кордон, або під звіт, не повернутої у встановлений строк.

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

Базова

1. Бабін І. І. Податкове право України: [навч. посібник] / І.І. Бабін. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2012. – С. 218-238.
2. Гребельник О.П. Основи зовнішньоекономічної діяльності: [підручник] / О.П. Гребельник. – [4-те вид.перероб. та доп.] – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 452с.
3. Григоров О. Подвійне оподаткування / О. Григоров // Українська дипломатична енциклопедія: [у 2-х т.]; редкол.: Л.В. Губерський (голова) та ін. – К.: Знання України, 2004 – Т.2. – 812с.
4. Дунська А.Р. Зовнішньоекономічна діяльність: теорія і практика: [навчальний посібник] / А.Р. Дунська. – К.: Кондор-Видавництво, 2013. – 688с.
5. Мельник О. Г. Особливості здійснення толінгових операцій суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності [Електронний ресурс] / О.Г. Мельник, З.М. Дутко // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – 2013. – №778. – С. 348-358. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VNULPM_2013_778_51
6. Новак В.О. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: [підручник] / [В.О.Новак, Т.Л. Мостенська, М.Г.Луцький, Г.С.Гуріна, О.В.Ільєнко]. – К.: Кондор-Видавництво, 2013. – 495с.
7. Охотнікова О. М. Роль державного управління в механізмі гарантій захисту іноземних інвестицій в Україні [Електронний ресурс] / О.М. Охотнікова,

О.І. Гафинець // Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку. – 2013. – №5. – С. 110-116. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Piir_2013_5_16.

8. Тюріна Н.М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: [навчальний посібник] / Н.М.Тюріна, Н.С.Карвацка. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 408с.

9. Хрупович С.Є. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: [навчальний посібник]. – Тернопіль, 2017. – 137с.

Допоміжна

1. Митний кодекс України [Електронний ресурс] : [Кодекс від 13.03.2012 № 4495-VI] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

2. Міжнародна конвенція про Гармонізовану систему опису та кодування товарів [Електронний ресурс] : [Конвенція від 14.06.1983 № 995-079] / Рада Митного Співробітництва. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_079

3. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] : [Кодекс від 02.10.2010 № 2755-VI] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів» [Електронний ресурс] : [Наказ від 10.08.2000 №193] / Міністерство фінансів України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00>

5. Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів) [Електронний ресурс] : [Наказ від 06.09.2001 № 201] / Міністерство економіки та з питань європейської інтеграції. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0833-01>

6. Про валюту і валютні операції [Електронний ресурс] : [Закон від 21.06.2018 № 2473-VIII] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19>

7. Про єдиний збір, який справляється у пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон України [Електронний ресурс] : [Закон від 04.11.1999 № 1212-XIV] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1212-14>

8. Про затвердження Положення про виготовлення, зберігання, продаж марок акцизного податку та маркування алкогольних напоїв і тютюнових виробів [Електронний ресурс] : [Постанова від 27.10.2010 № 1251] / Кабінет Міністрів України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1251-2010-%D0%BF>

9. Про захист іноземних інвестицій на Україні [Електронний ресурс] : [Закон від 10.09.1994 №1540а-XII] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1540%D0%B0-12>

10. Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту [Електронний ресурс] : [Закон від 22.12.1998 № 330-XIV] / Верховна Рада України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/330-14>

11. Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту [Електронний ресурс] : [Закон від 22.12.1998 № 331-XIV] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/331-14>

12. Про зовнішньоекономічну діяльність [Електронний ресурс] : [Закон від 21.06.1991 № 959-XII] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12>

13. Про Митний тариф України [Електронний ресурс] : [Закон від 19.09.2013 № 584-VII] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/584-18>

14. Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності [Електронний ресурс] : [Закон від 23.12.1998 № 351-XIV] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/351-14>

15. Про режим іноземного інвестування [Електронний ресурс] : [Закон від 19.03.1996 № 93/96-ВР] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80>

16. Про ціни і ціноутворення [Електронний ресурс] : [Закон від 21.06.2012 № 5007-VI] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5007-17>

Інформаційні ресурси

Офіційний сайт Державної податкової служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.tax.gov.ua/>

Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mfa.gov.ua/mfa/ua>

Офіційний сайт Світового економічного форуму [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.weforum.org/issues/global-competitiveness>

Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>;

Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mfa.gov.ua/mfa/ua>

Офіційний сайт Світового Банку в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>;

Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.imf.org/external/data.htm>;

Офіційний сайт Організації економічного співробітництва і розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oecd.org/>;

Офіційний сайт Торгово-промислової палати України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ucci.org.ua/ua/main.html>;

Офіційний сайт Міжнародної торгової палати [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.iccwbo.org/>